

رونالد لانگاگر

مبانی دستورِ شناختی

ترجمه‌ی

جهانشاه میرزاییگی

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	بخش یکم: معنی و نمادسازی
۱۳	فصل یکم: جهت‌گیری
۵۵	فصل دوم: معنای مفهومی
۱۰۱	فصل سوم: تعبیر
۱۵۷	بخش دوم: توصیف نمادی دستور
۱۵۹	فصل چهارم: طبقات دستوری
۲۱۷	فصل پنجم: زیرطبقه‌های عمده
۲۷۱	فصل ششم: ساخت‌ها؛ توصیف عام
۳۰۵	فصل هفتم: ساخت‌ها؛ عوامل توصیفی
۳۵۷	فصل هشتم: قواعد و محدودیت‌ها
۴۲۵	کتاب‌نامه

مقدمه

دستور شناختی یک چارچوب نظری است که ساختار زبان را به مثابه محصول شناخت و برهم کنش اجتماعی توصیف می‌کند. برای یک جنبش وسیع و در حال رشد به نام زبان‌شناسی شناختی، که به نوبه‌ی خود بخشی از یک سنت «نقش‌گرا» است، نقشی مرکزی بازی می‌کند. ایده‌ی اصلی این است که دستور معنی‌دار است (نه یک نظام صوری مستقل) و فقط در ارتباط با تأثیر مفهومی و نقش ارتباطی خود می‌تواند به صورت گویایی توصیف شود. وقتی حوالی سه دهه پیش این دیدگاه برای نخستین بار مطرح شد، یک چالش بنیادی در مقابل سنت نظریه‌ی غالب به حساب می‌آمد. این گفته هنوز تا حدی درست است، اما خود رشته قدری تکامل یافته است، اکنون بسیاری از ایده‌های پایه یا به صورت وسیع پذیرفته شده‌اند یا دست‌کم ارزش بررسی پیدا کرده‌اند. امروز زبان‌شناسی شناختی انباشته از نظریه‌ها، روش‌ها، و رویکردهایی است که هیچ کدام دعوی تسلط ندارند. با این حال، بینش‌ها و یافته‌های رویکردهای شناختی-نقشی^۱ تأثیر خود را به صورت روزافزونی بر دیدگاهی از زبان که توسط زبان‌شناسان، دیگر پژوهش‌گران و عامه‌ی مردم پرورانده می‌شود اعمال می‌کنند.

این کتاب پاسخی است به نیاز معرفی یک دستور شناختی که به صورت معقولی جامع، روزآمد، و دست‌رس پذیر باشد. این نیاز اولین بار با انتشار دستور شناختی: یک مقدمه‌ی پایه (د ش م پ) در سال ۲۰۰۸ مورد توجه قرار گرفت. کتاب حاضر را

1 functionalist

2 cognitive-functional